

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-5 У. 5198/20
Дана 23.02.2023. године

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Гордана Сукновић Бојација, председник већа, Јасмина Савић и Љиљана Коруга, чланови већа, уз учешће судског саветника Данијеле Марјановић Чолаковић, као записничара, решавајући у управном спору по тужби тужилаца АА из ..., ... и ББ из ..., ..., које заступа Бранислав С. Суботин, адвокат из Новог Сада, Максима Горког 7/1, ради поништаја решења туженог Министарства финансија Републике Србије, број 46-00-00104/2019-13 од 14.01.2020. године, уз учешће заинтересованих лица Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, у правној ствари враћања одузете имовине, након одржане усмене јавне расправе дана 23.02.2023. године, у нејавној седници већа одржаној дана 23.02.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба се **УВАЖАВА, ПОНИШТАВА СЕ** решење Министарства финансија Републике Србије, број 46-00-00104/2019-13 од 14.01.2020. године и предмет враћа надлежном органу на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Министарство финансија Републике Србије да тужиоцима АА из ..., ... и ББ из ..., ..., на име трошкова управног спора исплати износ од 52.370,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је, као неоснована, жалба АА из ..., ВВ из ... и ББ из ..., изјављена против решења Агенције за реституцију, Подручне јединице Нови Сад, број 46-008802/20144 од 22.01.2019. године, којим је, у тачки 1. диспозитива, делимично усвојен захтев и враћена је имовина и утврђено право својине законским наследницима бившег власника ГГ и то: АА у обиму удела од 1/3 дела, ВВ у обиму

удела од 1/3 дела и ББ у обиму удела од 1/3 дела на пољопривредном земљишту и то: 63935/258286 идеална дела катастарске парцеле број ... К.О. Ђала, укупне површине 25.82.86 ха, уписане у лист непокретности број ... К.О. Ђала, и то на уделу који је у јавној својини Републике Србије са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде; тачком 2. одређено да се пољопривредно земљиште из тачке 1. враћа у државину законским наследницима бивших власника из тачке 1. диспозитива овог решења по истеку Уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини, односно најкасније 31. октобра 2019. године, осим у случају ако се странке другачије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта закупац плаћа аконским наследницима из тачке 1. диспозитива овог решења сразмерно враћеним уделима; тачком 3. да ће на основу овог решења, а по његовој правноснажности, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршити упис права својине на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења у корист законских наследника као у тачки 1. диспозитива; тачком 4. диспозитива наложено је надлежном органу за упис права на непокретностима, да на основу овог решења, а по његовој правноснажности, изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења; тачком 5. је одређено да је враћена имовина у слободном промету, а Република Србија, Аутономна Покрајина Војводина односно јединица локалне самоуправе има право прече куповине приликом првог отуђења; тачком 6. одбијен је захтев за враћање одузете имовине, односно обештећење подносилаца захтева АА, ВВ и ББ у делу којим потражују парцеле број ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...-..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... све у К.О. Ђала, као и парцелу број ... К.О. Ђала као неоснован, тачком 7. диспозитива обустављен је поступак покренут по захтеву за враћање одузете имовине, односно обештећењу ДД услед смрти странке.

Тужбом, поднетом Управном суду дана 05.03.2020. године, тужиоци оспоравају законитост и правилност решења туженог органа из свих законом прописаних разлога. Указују да је тачком 6. ожалбеног решења одбијен њихов захтев у односу на таксативно наведене парцеле из разлога што првостепени орган није сматрао да је закључак Среског суда у Новом Кнежевцу број И. 138/1948 од 23.10.1948. године, којим је одређена секвестрација имовине, акт о подржављењу. Наводе да се тужени није бавио наводима жалбе, те да прихвата став првостепеног органа да се закључак Среског суда у Новом Кнежевцу не може сматрати актом о подржављењу из разлога што је имовина тим актом стављена под управу и чување надлежног Месног народног одбора до доношења дефинитивне одлуке о судбини исте. Истичу да и после 72. године од секвестрације имовине још увек није одлучено да ли ће имовина бити конфискована. Даље наводе, да поступак одузимања држављанства ГГ није окончан, због чега ни поступак конфискације није могао бити окончан. Цитирају одредбу члана 1. и 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и наводи да је одузето земљиште предато земљорадничкој задрузи која је њиме управљала и располагала, али да то што није донето коначно решење о одузимању имовине не умањује чињеницу да је иста одузета ГГ. Понављају да, иако поступак конфискације није покренут, земљиште је одузето и прешло у друштвену својину, а да је акт о подржављењу био закључак Среског суда у Новом Кнежевцу број И. 138/1948 од 23.10.1948. године, који је конвалидиран доношењем решења о расподели комасационе масе број III-461-2/10 од 21.02.1991. године. Указује да је пресудом Врховног суда Србије У 2622/94 од 27.12.1994. године, одбијен захтев за враћање пољопривредног земљишта ГГ, јер му је земљиште одузето

због неиспуњавања обавеза у откупу жита. Истиче да је ГГ рехабилитован решењем Вишег суда у Новом Саду број Рех 65/2011 од 26.03.2014. године и да је утврђено да је закључак Среског суда у Новом Кнежевцу број И. 138/1948 од 23.10.1948. године, ништав и да су ништаве све његове правне последице укључујући и казну конфискације односно секвестрације имовине, а да се пок. ГГ, као рехабилитовано лице, сматра неосуђиваним. Сматрају да је и Виши суд заузео став да је секвестрација имовине у својој суштини била конфискација имовине, односно да их је изједначио. Додају да они као наследници иза пок. ГГ не могу трпети последице због тога што тадашњи државни органи нису до краја спровели поступак конфискације. Понављају да је оспорено решење незаконито и да не сме опстати у правном промету, да тужени није применио одредбу члана 141. Закона о општем управном поступку, да је образложење неразумљиво и да не садржи чињенично стање, нити су наведени докази на основу којег је оно утврђено и донета одлука. Предлажу да суд усвоји тужбени захтев, поништи оспорено решење и обавезе туженог да им накнади трошкове у управног спора на име састава тужбе у износу од 30.000,00 динар, 15.000,00 динара на име увећања од 50% на име заступања друге странке и износе судских такси на тужбу и пресуду.

У одговору на тужбу тужени орган је остао при разлозима из оспореног решења и предложио да суд тужбу, као неосновану, одбије.

Заинтересована лица нису доставила одговор на тужбу.

Како се у овој правној ствари ради о вишестраначком предмету у коме је јавна расправа обавезна, у смислу члана 34. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), суд је 23.02.2023. године, одржао усмену јавну расправу у присуству тужилаца и њиховог пуномоћника, а у одсуству уредно позваних туженог и заинтересованих лица, у складу са одредбом члана 38. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), којом је прописано да изостанак уредно позване странке са јавне расправе не одлаже њено одржавање.

Пуномоћник тужилаца је на усменој јавној расправи изјавио да у свему остаје код поднете тужбе, навода у тужби и прецизираног тужбеног захтева као у петитуму тужбе, као и код захтева за накнаду трошкова управног спора, потражујући износ од 24.750,00 динара на име састава тужбе са увећањем за заступање друге странке, износ од 26.250,00 динара на име приступа пуномоћника на рочиште са увећањем за заступање друге странке и таксе по одлуци суда. Прилажу суду документ који је сачинила Народна Република Србија, АПВ, Народни одбор Среза Новокнежевачког број 6916 од 22.08.1953. године, обавештење Среског суда у Новом Кнежевцу од 11.11.1948. године, и копију пресуде Општинског суда у Новом Кнежевцу број П. 19/95 од 04.05.2000. године.

Оцењујући законитост оспореног решења, у границама захтева из тужбе, у смислу одредбе члана 41. став 1. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09) ценећи наводе тужбе, одговора на тужбу туженог, изјаву пуномоћника тужилаца дату на усменој јавној расправи и целокупне списе ове управне ствари, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произилази да су АА, ВВ, ББ и ДД, дана 25.04.2017. године, поднели Агенцији за реституцију, Подручној јединици Нови Сад захтев за враћање одузете имовине, односно обештећење бившег власника ГГ и то пољопривредно земљиште у КО Ђала одузето Одлуком МНО Ђала број: 169 од 18. јануара 1946. године, која је потврђена Одлуком Окружног аграрног суда у Петровграду, број: 376/1946 од 31. јануара 1946. године, на основу члана 3. став 5. Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, као и непокретну имовину бившег власника ГГ која је била предмет секвестрације и то парцеле број ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ..., све у К.О. Ђала. Поступајући по поднетом захтеву, првостепени орган је у односу на део захтева обухваћен тачком 1. решења усвојио захтев и вратио имовину подносиоцима захтева, тачком 6. одбио захтев подносилаца у делу којим потражују парцеле број ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... све у КО Ђала будући да подносиоци захтева у погледу ове имовине нису приложили посебан акт о подржављењу и одбио као неоснован захтев и у односу на кат. парцелу број ... КО Ђала с обзиром да означени бивши власник није био власник наведене парцеле. Утврђено је да је закључком Среског суда у Новом Кнежевцу бр.И. 138/1948 од 23.10.1948. године, одређена секвестрација имовине ГГ и да се секвестрована имовина предаје МНО у Ђали. Из записника о секвестрацији имовине Среског суда у Новом Кнежевцу бр. И. 138/948 од 29.10.1948. године, утврђено је које непокретности чине имовину ГГ, на којој је извршена секвестрација, као и таксативно наведене покретне ствари. Увидом у Решење Среског суда у Новом Кнежевцу бр. И. 138/1948 од 16.12.1948. године утврђено је да се изузимају испод секвестрације и предају на уживање ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и АА некретнине уписане узкњ.улбр. ... и ... К.О. Ђала, бившег власника ГГ. Имајући у виду наведено и чињеницу да су тужиоци као акт о подржављењу приложили закључак Среског суда у Новом Кнежевцу бр. И. 138/48 од 23.10.1948. године, којим је имовина бив. власника ГГ стављена под секвестар, то је тужени нашао да је првостепени орган правилно утврдио да наведеним закључком није дошло до одузимања - подржављења у смислу чл. 1. и 3. став 1. тач. 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, већ да је имовина тим актом стављена под управу и чување надлежног МНО до доношења дефинитивне одлуке о судбини исте.

Чланом 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС" број 72/11...88/15) прописано је да се право на враћање одузете имовине по том закону може остварити за имовину која је одузета само применом прописа који су у том члану таксативно наведени док је чланом 3. став 1. тач. 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано да се под „подржављеном имовином“ подразумева имовина која је на основу прописа из члана 2. овог закона одузета и пренесена у општенародну, државну, друштвену или задружну својину, а ставом 1. тачка 3. истог члана дефинисано је да се под појмом „акт о подржављењу“ подразумева правни акт који је имао непосредно дејство, као што је пресуда, одлука, решење и други правни акт државног, односно другог надлежног органа, којим је извршено подржављење имовине.

Према одредби члана 6. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је, да одредбе овог закона примењују се на имовину која је конфискована после 9. марта 1945. године, под условом да је бивши власник рехабилитован на дан ступања на снагу овог закона или буде рехабилитован на основу захтева за рехабилитацију из чл. 42. став 6. овог закона, у складу са посебним законом.

Одредбом члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16), прописано је, између осталог, да образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог.

По оцени Управног суда, закључак туженог органа за сада се не може прихватити као правилан, с обзиром да су тужиоци доставили решење Вишег суда у Новом Саду пословни број Рех-65/2011 од 26.03.2014. године, којим је ГГ рехабилитован и утврђено да је закључак Среског суда у Новом Кнежевцу број И. 138/1948 од 23.10.1948. године ништав и да су ништаве све његове правне последице укључујући и казну конфискације односно секвестрације имовине, а да се пок. ГГ, као рехабилитовано лице, сматра неосуђиваним. С обзиром да се тужени орган није изјаснио од каквог је значаја на одлуку постојање наведеног решења Вишег суда, оспорено решење је захваћено битном повредом одредаба поступка из члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку, те се правилност и законитост утврђеног чињеничног стања и датих разлога при оцени доказа, код оваквог стања ствари не може испитати.

У поновном поступку тужени орган ће отклонити повреду поступка на које му је овом пресудом указано и донети законито решење по жалби тужилаца.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужилаца, Управни суд је одлучио као у ставу 1. диспозитива пресуде, применом одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, с тим што су примедбе суда изнете у овој пресуди обавезне за тужени орган, у смислу одредбе члана 69. став 2. истог закона.

Имајући у виду успех у спору, суд је применом одредби члана 66, члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове управног спора у износу од 16.500,00 динара за састав тужбе и на име приступа пуномоћника на одржану усмену јавну расправу дана 23.02.2023. године, износ од 18.000,00 динара, све увећано за по 50% за заступање друге странке, односно у укупном износу од 24.750,00 динара за састав тужбе, као и износ од 26.250,00 динара за заступање на одржаној усменој јавној расправи, у складу са приложеним трошковником, а све у складу са Тар. бр. 43, 44. и 46. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр. 121/12, 99/20, 37/21), те износ од 390,00 динара на име трошкова судске таксе на тужбу и 980,00 динара на име трошка судске таксе на пресуду, сходно Тарифним бројевима 28. и 29. Закона о судским таксама ("Службени гласник РС" бр. 28/94 и 93/14), све укупно 52.370,00 динара. На основу изнетог одлучено је као у ставу 2. диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана, 23.02.2023. године, III-5 У. 5198/20

Записничар
Данијела Марјановић Чолаковић,с.р.

Председник већа-судија
Гордана Сукновић Бојација,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

БТ